

יוזמת השלום של ממשלת האחדות הלאומית

ט' באייר התשמ"ט (14.5.89)

כללי

1. מסמך זה מציג את עיקריה של יוזמה מדינית של ממשלת ישראל, שעניינה המשך תהליך השלום; סיום מצב המלחמה עם מדינות ערב; פתרון לערביי יהודה, שומרון וחבל עזה; שלום עם ירדן; ופתרון בעייתם של תושבי מחנות הפליטים ביהודה, שומרון וחבל עזה.
2. המסמך כולל: -
 - א. העקרונות עליהם מתבססת היוזמה.
 - ב. פירוט ההליכים למימושה.
 - ג. התייחסות לנושא הבחירות בהן מדובר. פרטים נוספים הקשורים לבחירות, וכן נושאים אחרים של היוזמה, יידונו בנפרד.

הנחות יסוד

3. היוזמה מושתתת על הנחה של קיום הסכמה לאומית לה, על בסיס קווי היסוד של ממשלת ישראל, לרבות נקודות אלה:-
 - א. ישראל שואפת לשלום ולהמשך התהליך המדיני במשא-ומתן ישיר לפי עקרונות קמפ-דיויד.
 - ב. ישראל מתנגדת להקמת מדינה פלשטינאית נוספת בחבל עזה ובשטח שבין ישראל לירדן.
 - ג. ישראל לא תישא ותיתן עם אש"ף.
 - ד. לא יחול שינוי במעמד יהודה, שומרון וחבל עזה אלא בהתאם לקוי היסוד של הממשלה.

נושאים בתהליך השלום

4. א. ישראל רואה חשיבות שהשלום בין ישראל למצרים, המבוסס על הסכמי קמפ-דיויד, יהיה אבן-פינה להרחבת מעגל השלום באזור, וקוראת למאמץ משותף לחיזוקו של השלום ולהרחבתו, מתוך היוועצות מתמדת.
- ב. ישראל קוראת לכינון יחסי שלום בינה לבין מדינות ערב המצהירות עדיין על קיום מצב מלחמה עמה, וזאת במגמה לקדם פתרון כולל לסכסוך הערבי-ישראלי, לרבות הכרה, משא-ומתן ישיר, ביטול החרם, יחסים דיפלומטיים, הפסקת הפעילות העוינת במוסדות ובפורומים בינלאומיים ושיתוף פעולה אזורי ודו-צדדי.
- ג. ישראל קוראת למאמץ בינלאומי לפתרון בעייתם של תושבי מחנות הפליטים

הערבים ביהודה, שומרון וחבל עזה, כדי לשפר את תנאי חייהם ולשקמם. ישראל נכונה להיות שותפה למאמץ זה.

ד. כדי לקדם תהליך משא-ומתן מדיני המוביל לשלום, מציעה ישראל בחירות דמוקרטיות חופשיות בקרב הערבים הפלשטינאים תושבי יהודה, שומרון וחבל עזה, באווירה נטולת אלימות, איום וטרור. בבחירות אלה תיבחר נציגות למשא-ומתן על תקופת ביניים של שלטון עצמי. תקופה זו תהווה מבחן לדו-קיום ושיתוף פעולה. להלן ייערך משא-ומתן לפתרון קבע, בו ייבחנו כל האופציות המוצעות לפתרון מוסכם ויושג שלום בין ישראל לירדן.

ה. את כל הצעדים האמורים ראוי לעשות במקביל.

ו. להלן יפורט האמור בנקודה ד' דלעיל.

העקרונות המתווים את היוזמה שלבים

5. היוזמה מתבססת על שני שלבים:
 - א. שלב א' - תקופת מעבר של הסכם ביניים (AGREEMENT INTERIM).
 - ב. שלב ב' - פתרון קבע (PERMANENT SOLUTION).
6. הקשר (INTERLOCK) בין השלבים הוא לוח הזמנים (TIME TABLE) שלפיו בנויה היוזמה; תהליך השלום המותווה בה מבוסס על החלטות 242 ו- 338, שהסכמי קמפ-דייבד מושתתים עליהם.

לוח זמנים

7. תקופת המעבר תמשך 5 שנים.
8. בהקדם האפשרי, אך לא יאוחר מן השנה השלישית לאחר תחילת תקופת המעבר, יחל המשא-ומתן להשגת פתרון הקבע.

משתתפי המשא-ומתן בשני השלבים

9. המשתתפים במשא-ומתן לשלב הראשון (הסכם הביניים) יכללו את ישראל והנציגות הנבחרת מקרב הערבים הפלשטינאים תושבי יהודה, שומרון וחבל עזה. ירדן ומצרים יוזמנו להשתתף בו, אם ירצו בכך.
10. המשתתפים במשא-ומתן לשלב השני (פתרון הקבע) יכללו את ישראל, הנציגות הנבחרת מקרב הערבים הפלשטינאים תושבי יהודה, שומרון וחבל עזה וכן את ירדן; כמו-כן תוכל להשתתף בו מצרים. במשא-ומתן בין ישראל וירדן, שבו תשתתף הנציגות הנבחרת מקרב הערבים הפלשטינאים תושבי יהודה, שומרון וחבל עזה, ייכרת חוזה השלום בין ישראל לירדן.

מהותה של תקופת המעבר

11. בתקופת המעבר יוענק לתושבים הערבים הפלשטינאים של יהודה, שומרון וחבל עזה, שלטון עצמי בו ינהלו בעצמם את ענייניהם בשטחי החיים היום-יומיים. ישראל תמשיך להיות אחראית לבטחון, יחסי חוץ וכל הנוגע לאזרחי ישראל ביהודה, שומרון וחבל עזה. הסוגיות הכרוכות ביישום התכנית לשלטון עצמי ילובנו ויסוכמו במסגרת המשא-ומתן להסכם הביניים.

מהותו של פתרון הקבע

12. במשא-ומתן על פתרון הקבע יהיה כל צד רשאי להביא לדיון את כל הנושאים שירצה להעלותם.
13. על מטרת המשא-ומתן להיות:
א. השגת פתרון קבע שיהיה מקובל על משתתפי המשא-ומתן.
ב. הסדרי השלום והגבולות בין ישראל לירדן.

פירוט התהליך למימוש היוזמה

14. בראש ובראשונה הידברות והסכמה עקרונית של הערבים הפלשטינאים תושבי יהודה, שומרון וחבל עזה, וכן מצרים וירדן, אם ירצו ליטול חלק במשא-ומתן כאמור, לעקרונות המתווים את היוזמה.
15. א. מיד לאחר-מכן - שלב של הכנות וביצוע הליך הבחירות, בו תיבחר נציגות מקרב הערבים הפלשטינאים תושבי יהודה, שומרון וחבל עזה. נציגות זו:
(1) תהיה השותף לניהול המשא-ומתן לתקופת המעבר (הסכם ביניים).
(2) תהפוך לרשות לשלטון עצמי במהלך תקופת המעבר.
(3) תהיה המרכיב הפלשטינאי המרכזי בשיחות למשא-ומתן על פתרון הקבע, בכפוף להסכמה בתום שלוש שנים.
ב. בתקופת ההכנות והביצוע תהיה רגיעה באלימות ביהודה, שומרון וחבל עזה.
16. באשר למהות הבחירות עצמן, מומלצת הצעה של בחירות אזוריות, שפרטיה ייקבעו בדיונים נוספים.
17. כל ערבי פלשטינאי המתגורר ביהודה, שומרון וחבל עזה שייבחר על-ידי התושבים לייצגם, לאחר שיגיש את מועמדו בהתאם למסמך המפורט שיסכם בנושא הבחירות, יוכל להיות שותף לגיטימי לניהול משא-ומתן על ישראל.
18. הבחירות תהיינה חופשיות, דמוקרטיות וחשאיות.
19. מיד לאחר בחירתה של הנציגות מקרב הערבים הפלשטינאים תושבי יהודה, שומרון וחבל עזה, ינוהל עמה המשא-ומתן על הסכם הביניים לתקופת המעבר אשר תימשך, כאמור, חמש שנים. במשא-ומתן זה יסוכמו על-דעת הצדדים כל הנושאים הקשורים למהות השלטון העצמי וההסדרים הנדרשים למען מימושו.

20. בהקדם האפשרי, אך לא יאוחר מן השנה השלישית לאחר כינונו של
השלטון העצמי, יתחיל
המשא-ומתן להסכם על פתרון הקבע. בכל תקופת המשא-ומתן עד לחתימתו
של ההסכם לפתרון הקבע
ימשך השלטון העצמי, כפי שנקבע במשא-ומתן על הסכם הביניים.